

# Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
telefon száma 124.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Kiss Pál.  
FELOLVÁS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 82.

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
Dezseffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

## Furcsa költségvetés,

mit Teleszky pénzügyminiszter tegnap az országgyűlés elé terjesztett. Éppen olyan szemfényvesztés akar lenni, mint a mai rendszer minden munkája.

Hatvanegyezer korona felesleget hoz ki költségvetése eredményeként a pénzügyminiszter. Persze, ez a fölösleg lesz aztán az a pompás vessző, melyen mint dícsősége netovábbján lovagol a munkapárti rendszer valamennyi fanatikusa. Hogy ime, ilyen nyomorult gazdasági viszonyok között, mint a milyenben pár év óta élünk, a munkapárti pénzügyi zsenije — fölösleget tud felmutatni az állam háztartásában.

Hát hogyan volna ez pénzügyi zsenialitás, hogyan volna dícsérete és dícsősége ennek az egész rendszernek, mely ime ilyen nagyszerűen tud gazdálkodni. Az állampolgárok nyögnek, sínylődnek a gazdasági súlyos válság alatt, nincs pénze senkinek, nemhogy feleslegünk volna, hanem a deficitben is elértük már azt a fokot, melynél nem enged tovább a szegénységünk s hitelünk teljes kipadása.

A pénzügyminiszter meg ime milyen virtuóz gazda. Nemcsak hogy fenn tudja tartani az állami gazdaság egyensúlyát, hanem dícsérszik is, hogy — fölöslege van. Még pedig a rendkívül mostoha viszonyok közt elég jelentékeny összeg, — hatvanegyezer korona.

Mintha azt mondaná ez az így összeállított finánci zsenialitás: „Nézzétek, minden rosszat ránk kiabáltak, hogy így meg amugy herdáljuk, lopjuk az állam vagyont, hogy így meg amugy panamáznak az ország pénzéből. Hát nézzétek, mégis — fölöslegünk van! Herdálunk, lopunk, panamáznak, de mégis — feleslegünk van. Bűn-e hát ez a mi kormányzásunk a nem azért panamáznak-e, hogy fenntartsuk ezt a dícső kormányzást rendszert, a mely még a mai viszonyok közt is — felesleget tud felmutatni gazdálkodásában!”

Hát bizony csoda volna ez a mungó-gazdálkodás, ha a kormány szemfényvesztése mögött nem látunk ennek a költségvetésnek a másik oldalát is. Ha nem vennők észre, hogy miként is állott elő ez a dícső — felesleg.

A mikor azonban ennek a zseniális munkálatnak a másik oldalát is látjuk, akkor már mindjárt tisztába lehetünk ezzel az egész munkapárti csodával. Mindjárt látjuk, hogy az egész fölösleg csupa — szemfényvesztés.

Mert dehogyan is van felesleg. Nemcsak hogy hatvanegyezer korona nincs, hanem egy fillér sincs. Hanem a deficit — annál nagyobb.

Huszonegyezer korona hiján kerek 76 millió korona ennek a Teleszky féle költségvetésnek a — deficitje. Csekély 76 millió korona az az összeg, a melyre nem talált fedezetet a mai munkapárti kormány ebben a költségvetésben. Még akkor se, a mikor pedig a költségvetés bevételi előirányzata szerint egyenes adók címén negyvenkét millió koronával, fogyasztási adók címén pedig harminc millióval akar többet kiszedni az állampolgárok zsebéből, mint az elmúlt évben.

Kérdés hát, hogy miként hozott ki a kormány mégis felesleget, a mikor óriási éppen a — deficit.

A költségvetés rendkívüli bevételi rovatába azon a címen vett be a pénzügyminiszter 76 millió koronát, hogy ezt az összeget — kölcsön fogja venni. Szóval lesz pénz, lesz fölösleg a kölcsönvett pénzből.

Igy gazdálkodni s háztartásában bevételi fölösleget így kimutatni még egy makói koronaőr is tud. Hiszen annak is adnak nagy kölcsönt is s mindjárt nagy bevétele lesz, ha háta mögött ott áll valami — jóálló.

Teleszkynek elég garanciális jóállója van. Az egész nemzet. A melyet azonban akarata ellenére visznek bele az ilyen obligókba. A nemzet tiltakozik az ilyen jóállás, az ilyen gazdálkodás ellen, mely csakis úgy tud fölösleget felmutatni, hogy ha azt — kölcsönveszi.

Mert a kölcsönt vissza is kell fizetni. S nem Teleszky, se nem a kormány, sőt még nem is a munkapárt fizeti vissza, hanem a nemzet.

Furcsa költségvetés szomorú feleslege az, a mely éppen csak addig bevétel, a míg a kezünkbe jut, a másik percben már súlyos — deficit.

kp.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

### A képviselőház ülése.

A Ház mai ülése csak tízenegy óra után kezdődött, mert igen kevés képviselő jelent meg. Az ellenzék Kossuth Lajos halálának évfordulója címén elmaradt, a munkapárttól összesen 35-40-en jöttek el s ezeket a nemzetiségi képviselőknek öt-hat főből álló csoportja tartotta.

Tizenegy óra után nyitotta meg az ülést Beöthy Pál.

Ezután Haller István; hívták fel, a ki azonban nem volt jelen. Így a következő szónok:

Vajda Sándor: Nincs semmiféle paktum közte és a kormány közt. Éppen olyan jogon mondhatná,

hogy az ellenzék és a kormány közti van titkos paktum, mert különben hogyan sikerült volna a miniszterelnöknek az ellenzékkel a Házba becsalogatni és olyan vitára csábítani, a melynek már régen volt tanúja a magyar képviselőház. A románok vannak annyira érettek politikailag, hogy belássák annak a politikai szükségét, hogy a nemzetiségi kérdésben a magyar kormány egészen más taktikát kell követnie, mint eddig. Ismerteti a román paktum történetét. Az ellenzék kifogásolja, hogy Tisza elismeri a nemzetiségek jogát. Ezzel szemben hangoztatja, hogy Tisza sokkal méltányosabb a koalíciónál, a melynek uralma alatt a legremszégesebben üldözték a nemzetiségeket, a minek aztán az lett az eredménye, hogy a nemzetiségek a következő választáson több mandátumot kaptak, mint azelőtt.

A gróf urak szemünkre vetik, hogy nem vagyunk demokraták. Még Vázsonyit értjük, ő fajdemokraták, de még az ő vádjai ellen is tiltakoznunk kell. Nekünk románoknak sincsenek magánasszony feleségeink, sincsenek lafundiumaink. Mi konzervatív demokraták vagyunk, mert egy paraszt népet képviselünk. Bizonyítsa be az egyesült ellenzék az ő demokratságát, úgy hogy indítványt terjeszt be, melyben összes címeiről és rangjairól lemond. Az ellenzéknek alkalma lett volna technikai obstrukciót folytatni Tisza választójogi javaslatát ellen, ehelyett kivették magukat komótosan. Polónyi támadása volt a legszenvdelimesebb a románok ellen.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Örüljenek, hogy nem dícsérte meg őket.

A tárgyalások kronológiai adatainak felsorolásával igazolja, hogy nem Románia balkáni sikerei idézték elő a kormányt a románokkal való tárgyalásait. Téved Berzeviczy is aki azt fejtette, hogy Románia sikerei annyira fékeztek a hazai románok önértéket, hogy a tárgyalások eredménytelenségének ez is oka volt. Az igaz azonban, hogy a hazai románok is büszkék a román sikerekre. Hiszen a bukaresti béke megkötője Magoreszku erdélyi ember, a dobudsai hadsereg élén pedig egy szatmár-megyeyi fiú lovagolt, mint generalis. Ezek az urak itten legföljebb megyei aljegyzők lehetnek, de alispánok már semmiesetre.

Vajda Sándor beszéde után a husvétli ünnepekre tekintettel a Ház elnapolta magát és a husvétli szünetet egy hónapban állapította meg.

## Návay Lajos nyilatkozik.

Távolról szemléli a politikai életet.

A „Világ“ című lapban olvassuk a következő érdekes s Návay Lajosról szóló cikket:

A júniusi erőszakot nem elleanezte, de a nevéit sem adta hozzá. Mikor elkövetkezett az idő, hogy erőszak vállalta a nagy probléma kettévágását, otthagya legnagyobb magyar közjogi méltóságát, az elnöki széket. Pedig nem kötelezte le magát sem szóval, sem reverzállissal arra, hogy megtartja szentségnek a házszabályokat Nem leköltöztetés, csak saját lelkiismerete miatt nem vállalta kegyetlen és szomorú feladatát. S amikor az erőszak rendszer lett, amikor rendőroket parancsoltak be a magyar parlamentbe, ellenkezve, nagy lelki küzdelmek után, a külpolitikai szükségességek súlyos parancsoló szavára, megmaradt munkapártinak. S ha nem is támogatta, de tűrte, amit június után, deliriumában követelt el a munkapárt. De amikor a rettentő reakció után egyetlen becsületet igéretét is elárulta a munkapárt, amikor Lukács László a néparulói választójogi javaslatát betérjlesztette Návay Lajos megtagadott minden közösséget a reakció rendszerével. Azóta földéaki magányában időzik s csak néha — ritkán — hallatja szavát. A közigazgatási reform kérdéséről írt néhány súlyos jelentőségű cikket s az új, a modern világpolitika szükségleteivel szemlélő vámpolitika érdekében.

Azóta távolból figyeli a magyar politika tobzódásait, nem elegyedik a pártok tusakodásaiba s már az is esemény, ha megjelenik a Házban. A mai ülés ónos unalmában is szinte eseményszámba ment, mikor Návay érdekes, hideg alakja feltűnt. A középmező utolsó padsorában foglalt helyet s figyelemmel hallgatta végig Damján Vazul fejtegetéseit. Gróf Esterházy Mihály beszéde még jobban érdekelte s szemmel látható tetszéssel hallgatta a fiatal arisztokrata demokratikus hívőllását. A munkapártiak közül többen felkeresték már az ülésteremben, Beöthy Pál beszélgetett egykori elnökével hosszabb ideig, majd Jakabffy Elemér tisztelgett nála. Később a folyosón Sándor Jánossal és Berzeviczy Alberttel beszélgetett hosszabb ideig a prezuntív államférfi.

A Világ munkatársa kereste fel ezután, hogy megkérdezze véleményét a helyzetről.

- Az általános politikai helyzetről nem mondhatok véleményt. Én távolítottam magam a politikai élettől, ritkán érintkezem azokkal, akik a politikában ma tétlén ténnyezők s mostanában nem is akarok résztvenni a parlamenti életben.

- A nemzetiségi vitát csak a távolból figyeltem. Semmiesetre sem szólalok fel benne. Az álláspontom eléggé ismeretes. Méltányossággal, jó adminisztrációval kell a béke talaját előkészíteni. A mostani vita részleteibe nem mélyedtem bele, bár rendkívül érdekesek a kulturpolitikai részletek.

- Igen, legutóbb főszóaltam Csanádmegye közigazgatási bizottságának ülésén. Igen nagy érdek udyanis, hogy minél több ember szerezhesse be a hat elemi iskoláról szóló végbizonysítványt. A választójogi törvénynek egyik legfontosabb értelmi cenzusa ez. Már most, ha megfontoljuk, hogy az elemi iskolának legfőbbje csak négyosztályos, be kell látni, hogy a demokrácia szempontjából milyen nagy érdek, hogy minél több hatosztályos elemi iskolának legyen. Ezt sürgettem Csanádmegyben s ezt kellene sürgetni kulturális és politikai érdekből egyaránt.

- Azt igazán nem tudom, mikor lesznek a viszonyok olyanok, hogy visszatérjenek a porondra. Mostanában aligha. Ha a közigazgatási reformok napirendre kerülnek, akkor bizonyára itt lesznek Pesten és szorosabb érintkezésben lesznek a politikai élettel. Hogy felszólalok-e, azt ma igazán nem tudhatom.

- Milyennek képzelem a jövő parlamentet? Azt, amelyik az új választójog alapján gyűl össze? Erre még azok sem tudnának felelni, akik a pártmozgalmakat vezetik, akik szoros kapcsolatokban vannak a politikával. Ez a kérdés ma a magyar politika legnagyobb problémája.

## Mikor lesznek az új választások?

Meddig garázdálkodnak még mungókék.

Még a legirányadóbb körök sincsenek azzal tisztában, hogy tulajdonképpen mikor lesznek az új választások.

Legelőszörban a választókerületek részletes megállapításáról szóló belügyminiszteri rendeletnek kell megjelennie.

A nevezetes miniszteri rendelet állítólag április közepén fog megjelenni s akkor még a képviselőháznak is tudomásul kell vennie. A választók új névjegyzékének összeállítása csak ezután fog megtörténni.

A névjegyzék összeállításának formalitási 9-10 hónapot fognak igénybe venni. A legjobb esetben tehát 1915. év tavaszán lesznek készen országszerte a választók névjegyzékével.

Az új választásokat a mungókormány 1915. év nyarán, vagy legkésőbb őszre fogja megjelteni. A jelen parlament tehát egy évnél még tovább fog együtt maradni a magyar nemzet legnagyobb veszedelmére.

## Borzalmas öngyilkosság a kopáncsi pusztán.

Gyilkosság elől a halálba.

Borzalmas, véres dráma játszódott le mára virradó éjszaka Kotormán Ferenc kopáncsi gazdálkodó tanyáján, melyről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Kotormán Ferenc kopáncsi gazdálkodóval együtt lakik az édesanyja: özv. Kotormán Pálné Nagy Judit.

A szerencsétlen hatvanöt éves öregasszony évek óta súlyos beteg, gyógyíthatatlan szívbetegséggel, többször emlegette, hogy végezni fog magával.

Mára virradó éjjel, mikor elaludtak, ő felkel, egy kést kerített, melyet egyenesen a nyagába döfött oly erővel, hogy pár perc múlva meghalt. Az öngyilkosságot a fiatal Kotormán Ferenc felesége vette észre, de már akkor nem lehetett segíteni.

A hullát boncolás mellőzésével fogják eltemetni, mivel megáldapítást nyert, hogy Nagy Judit a betegsége miatt lett öngyilkos.

## NAPI HIREK

### Tájékoztató.

Naptár. Március 21. Szombat Róm. kath. Benedek a. Protestáns Benedek a. Görög orosz március 8. Teofilakt Nap kel 6 óra 4 perckor, nyugszik 6 óra 12 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő: Nyugaton a gyengülése várható. Sürgönyprognózis: Nyugaton enyhe. Déli hőmérséklet - 7-9C.

### Kossuth-gyász.

Husz éve, hogy a nemzet kegyelete haza hozta Turinból a nagy Kossuthnak hamvait, hogy abban a földben nyugodjék, melynek minden rögét az ő lángelke tett szabaddá.

Elsiratta akkor az egész ország a nemzetnek jogot és szabadságot szerző édes apát és azóta minden év március 20-án megújul a honfiai gyász. Kegyetlenül üli meg a nemzet nagy fiának halálának napját.

Soha nem volt talán annyira oka a nemzetnek gyászolni, mint most van. Amit nekünk Kossuth Lajos szerzett, alkotott, azt most lábbal taposja a szuronyerdők mögé rgjtőzködő hatalmi pozícióját féltékenyen őrző, gyáva, hivány kis csoport.

A nemzet alkotmánya darabokra törve, jogai megvannak semmissé, mely miatt a gyásznapon kettős fájdalom üli meg minden igaz magyar lelkét, de az az áhitatos könyörgés, mely ma milliók lelkéből szállott fel a magyarok istenéhez, meghallgatásra talál és a magyarok istene segít kikérgetni a jogfosztó kufárokat Kossuth Lajos örökéből.

A nemzeti gyászünnepep Makóváros közönsége is méltó kegyelettel ülte meg. Az isteni tisztelet reggel 9 órakor volt a belvárosi református ótemplomban, melyen a város képviselőtestülete és tisztikara testületileg jelentek meg.

- Kinevezés. Vaszkó Endre drt, ki huzamosabb ideig volt a makói kir. járásbíróság vezető bírja és ez idő szerint a szabaddal kir. törvényszék ügyésze, kinevezték a komáromi kir. törvényszék elnökévé. Vaszkó Endrének kinevezése Makón is örömet kelt mindazok lelkében, kik Vaszkónak jó barátai és tisztelői, kiknek szá-

ma tekintélyes, mert az előzőeken bírót itt általánosan tisztelték.

- Vigyázzunk az ezüstpénzre. Ezüst váltópénzünk, a koronás meg az ötkoronás patkók között mostanában sürdön jelentkeznek előkelő idegenek: szerbiai dinár és az orosz rubel. A balkáni háborúk idejében kerülhettek át hozzánk s itt a délvídeken elterjedtek, mert a dinár hasonlít az egykoronáshoz, a rubel pedig az ötkoronáshoz. A ki aztán ilyenekül elfogadja, veszít vele, mert ezek csak váltópénzek s nem valódi értékű képviselnek mint az arany. Hiszen a mi ötkoronásunk is, mint ezüst fölolvastva legfőbbje csak harmadfél koronát érne. A szerb dinár, ott-hon mint járópénz kilencven fillér értékű képvisel, az orosz rubel három koronát, egy valmivel többlet, árfolyam szerint. De az ényezzerárfolyam, amely csak az emiített pénzek hazájában kötelező a közönségre, náink sokkal kevesebbet érnek. Jó lesz tehát az ezüstpénzre ügyelni annak, aki nem akarja becsapni magát.

- Makói cigány fufangja. Lakatos József honvedei cigány pár nappal ezelőtti beállított Sipos János Aradi utcai gazdálkodóhoz és ott valami munkát kért a maga számára. Mint-hogy Sipos János üstháza kiégett, ennek befolyásával bizta meg a Kolompár cigány, aki el is vitte nyomban az üstházat, de egyu tal kért egy koronát, hogy azon a foltozáshoz szükséges anyagot megvásárolja. Sipos átadta cigánynak a koronát. Két nappal ezelőtti ismét megjelent a cigány Siposnál és tőle újból egy koronát kért. Ezt azonban Sipos már nem adta meg, hanem kiment Honvédba és ott rájött arra, hogy Lakatos az üstházat élédta Iritz Márk óskavaskereskedőnek, ezért a cigányt fejlejtette, ki ellen megindult az eljárás.

- Sertésvész a szomszédban. A szomszédos Kiszomboron a sertésvész járványserű jelleggel fellépett, miért is a hatóság elrendelte a forgalmi zárlatot.

- A fekete álarc titka. E címen ismét egy szenzációs drámat mutat be szombaton és vasárnap este a makói Uránia színház igazgatósága. Ahol csak színe került ez a meg-rázó és nagyon sok igazságot tartalmazó három felvonásos dráma, mindenüti óriási hatást ért el. A dráma meséje teljesen kiérezhető és megérthető a mozi vásznuán is és a kifűző darabnak nemcsak alkjai, de azoknak cselekményei is teljesen megérthetők. A dráma után következő többi képek is mind megérdemlik, hogy minél nagyobb közönség nézze meg azokat.

- Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Szabó Rozália 2 éves, Bauernfeind Veronika 3 éves, Szemes Miklós 59 éves, Binéc 59 éves, Binéc Viktória 6 hónapos korában.

## Meghívó.

Vasárnap, március hó 22-én egy jóhírű zenekar közreműködésével halászbálat rendezek, melyre az igen tisztelt tánc kedvelő közönséget ezuton hívom meg kitűnő jó halpaprikás, rántott hal, valamint jó zamatos borok lesznek felszolgálva. Belépti díj személyenkint férfi 60 fill., nő 40 fillér, kezdete este 7 órakor.

Tisztelettel

Csávás János

vendéglős Arany-János u. 54. új sz.

## A MAKÓI PIACRÓL.

Nincs forgalom.

A piac képén erősen meglátszik, hogy sürgős a dolog-ido. Alig-alig van valami forgalom s 9-10 óra felé már alig van valaki a piacon. Az árak egyébként teljesen változatlanok.

A buza ára métermázsánként 23 korona 50 fillérbe került a makói piacon. Budapesten változatlanul 26 korona a buza métermázsájának az ára.

A kukorica változatlanul 13 koronába került Makón, 14 koronába Budapesten.

A hagymapiacon ugyszólván semmi forgalom. A hagymanak csak vasárnap van valami keletje. Növleges ára a vöröshagymának 20 korona.

A fokhagymáért, melyből alig van valamikeske készlet, 70-72 koronát, a dughagymáért igen lanyha kereslet mellett 45-50 koronát fizettek.

A zöldségpiacon is nagy a lanyhaság. A petrezselyem gyökérért 34-36 koronát, a sárgarépáért 8-10 koronát, a tormáért 50 koronát fizettek métermázsánként.

## Asszonyrablás a férj szemé előtt.

Egy szerelmes tavaszi éjszaka. A fenegyerekek.

Minha csak Möricz Zsigmond egyik erotikus parasztnovellája kélt volna életre Balmazújvároson, olyan forró levegő duzzad abban a száraz csendőri jelentésben, melyet a csendőrség küldött tegnap az ügyészségnek.

Két balmazújvárosi legény, Fehér Lajos és Lakatos Antal már régebben forró szerelemre gyuladt Kiss János balmazújvárosi gazda fiatal felesége iránt. A ringó csipőjü kívánatos menyecske azonban elhessegette magától a két udvarlót, akiket csak annál jobban hajtott a vágy a szép asszony után.

Az elmúlt hét péntekjén a két legény megtudta, hogy Kiss János és felesége látogatába ment egy ismerősükhöz. A szerelmes udvarlók fufangos tervet eszeltek ki, hogy a menyecskét elrabolják az ura mellől. Két pajtásukkal megbeszéltek, hogy megvárják Kiss Jánost. A barátok szóval tartják Kiss s a két legény azaiatt megszöktei az asszonyt.

Igy is történt. Amint a házaspár hazafelé tartott, szembe jött velük négy legény. Fehér és Lakatos az asszonyt fogták körül s kezdtek neki udvarolgatni. A másik két barát hátra maradt a férjvel beszélgetni a falu dolgairól, vitázni politikáról.

Mikor a menyecske a két legénnyel a községháza elé ért az egyik szó nélkül átnyalabolta az asszonyt és befutottak vele a községháza tornácára. A langyos tavaszi éjszaka sötétjében a férj nem vette észre a brutális jelenetet. Csak akkor kezdett félelni, amikor segélykiáltásokat hallott a távolból. A felesége hangja volt, aki kétségbeesetten viaskodott a támadóival. Kiss János a felesége segítségére sietett s közben ő is segítségért kiabált. A kiáltozásra felébredt a községi bakter s a férjvel egyetemben rátámadtak a legényekre. Hosszas dulakodás után sikerült kimenteniök a menyecskét a két szerelmes kezei közül. Kiss János már most fejlejtést tett a két legény ellen.



### IRODALOM.

A Tovan könyvtár következő három füzetet bocsátotta ki a napokban:

45. Flaubert G.: Irgalmas szent Julián legendája. A nagy francia elbeszélő örökbeesü munkája e csillogó, patinás nyelven, mély, vallásos lelki-lettel megírt gyönyörű elbeszélés. Juliánnak, a szent életű férfinak csodás legendáját mondja el nekünk magasztos hangon, úgy ahogy írva található egy templomablakon az ő szülőfalujában. A hatalmas várur deli fiát átkos jóslat üzi el hazulról. E jóslat szerint szülei gyilkosa leend egykoron. Bármiként is küzd e szörnyű jóslat bekövetkezése ellen, sorát nem kerülheti el. Borzasztó tette meghasonlásra készteti a világgal. Szentéletű remete lesz belőle, aki a hálátlan emberek szidásáért, rugásáért csak jóval fizet. És szenvedésteli hosszú esztendőket után eljön érte Jézus Krisztus és a minden földi bü-nökktől megúszult szent Julánt ma-gával viszi az egekbe. Az elbeszélés fordítását mesteri töhéltséggel Aranyossy Pál végezte. Ára 40 fillér.

46-47. Anatole France: A sovány kaneur (regény) A világirodalom leg-népszerűbb írója ma kétségtelenül Anatole France. A világhírű író egyik legkedvesebb, legbájosabb re-gényét adta ki most a Tovan-könyv-tár. Saint Lucie Alidor, haiti gazdag mulat Párisba hozza fiát. Beiratja az egyetemre és egyik régi ismerő-sére, a nagy tudású Godet Laterrusse urra bizza neveltetésének további gondjait. Remi fiúnak nem sok gon-dot ad az egyetem. Összehozza őt a sors egy hőbortos szobrasszal, aki a „Sovány Kandur”-nak elnevezett bo-hémkocsimában a legproteszkebb és legfurább emberekkel ismerteti őt meg. Kedves szerelmi regény is sző-vődik a cselekvénybe. Remi belesze-ret a vele szemközt lakó özvegy asz-szony leányába. A szerelem a mam-lasz kamaszaból öntudatos fiatal em-bert farag. Sok érdekes megfigyelés eredeti ötlet, nagy emberismeret su-gárzik ki Anatole France e bájos regényéből. A fordítást Pongrácz Árpád végezte. Ára 60 fillér.

48-49. Kafka Margit: Szent Idefonso báija. Irodalmunk legnagyobb asszony-poetája ragyogó stílusú novelláit gyűjtötte egybe e füzetben. Tárgyai-nak megválasztásában, színes jellem-zéseiben, sorai zengésében utánozha-tatlan egyéniség nyilatkozik meg. A füzet ára 60 fillér.

### REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(411)

56. fejszet.

Egy boldogtalan asszony.

Oh, édes Misi fiam, édes Márta leányom, anyátok nem fog benne-tek gyönyörködni, apátok eltaszítja magától a mamát, apátok taszítja el, kit jobban szerettem az életem-nél. . . Jól van, nem csinállok jeleneteket, megyek, megyek, de meglátta mi lesz ezentul belőlem!

Pétsy Dénes ásitott s idegesen újságot vett kezébe, mintha olvasni akart volna.

Boriska felemelekedett a földről. Megtörölte könnyes szemét, s kö-zel ment a közbömbösen újságot olvasó Déneshez. Erősen megfogta a karját és lihegve, szinte szenvedélyesen így szólt hozzá:

- Gyermekednek az anyját ölte meg, Dénes, mert én nem tudok maga nélkül élni. Isten áldja meg, elutazok és élve nem jövök többé vissza.

- Csak azt legyen szives még megmondani, hogy hová utazik? kérdé Dénes hidegen. Bármerre

megy is, pénz nélkül nem lehet, s mig az én nevemet viseli, nem engedhetem, hogy nélkülözzön.

- Trieszibe megyek, ott közel a tenger, sok boldogtalan embert ölébe fogadott már, talán engem sem taszít ki magából.

- Tehát majd Trieszibe fogom a havipénzt küldeni, jó éjszakát!

- Jó éjszakát . . . jó . . . éj-szakát . . . sóhajtá Boriska végte-len szomorúsággal s a karosgyer-tyatartót kezébe véve lassu inga-dozó léptekkel távozott.

- Jó éjszakát, Dénes, jó éjsza-kát!

Pétsy Dénes a kezében levő új-ságot indulatosan az asztalhoz vágta.

- Ördög és pokol! morogta fogaival, hogy nem tudom annak a vörös grófnak a potáját és szem-telenségét a fejemből kiűzni. Néha hajlandó vagyok elhinni, hogy semmi sem történt közte és fele-ségem közt, de többnyire üldöz az a gondolat, hogy Boriska hűtlen lett, megcsalt, rászédelt! . . .

Eskü? . . . Könyvek? Söhajtasok? . . . Csak egyetlen élő tanum volna, csak egyetlen bizalmas em-berem, ki az ellenkezőt mondaná? De nincs! Az emberek számtalozó tekintettel fogadnak . . . Bámulnak, nevének . . . Azt gondolják: „Ugy kell neked, miért vetél nyomdász-leányt feleségül! . . .” Jó is, hogy elmegy . . . Menjen! . . . Így ő is, én is elpusztulnék, mig ha nem látjuk egymást, a feledés könyebb . . . A bensőmben bosszuért kiál-tozó hangot borba fojtom . . . Inni fogok, inni! A bor, lányok, kártya feledtetni fogják velem, hogy családi boldogságom eive-szett; feledtetni fogják velem, hogy gazdagságom dacára nincs otthonom, nyomorultabb vagyok az ut-széli koldusnál! . . . Boriska visszament szobá-jába.

A szoba egyik sarkában fia ágya állott. Misi már nagyocská fiu volt, de azért ott aludt a mamával egy szobában.

A gyermek édesen eludt. Boriska ráborult a fiára. Csó-kolta, simogatta gondőr fürteit, su-sogott hozzá, bucsuzott tőle,

Folyt. köv.)

Vasárnap este 10 óraker

### tombola-estély a Korona kávéházban.

Gyönyörű szép és rendkívül értékes nyereménytárgyak lesznek kisorsolva.

Kolompár Béla hangversenyez.

Eladó ház. Kossuth-utca 191 régi számu Med-gyesi Anna-féle ház, mely áll 2 szoba, konyha és gazdasági épületekből, szabadkézből örökön eladó. Érte-keznil lehet az örökösökkel a helysz nen.

Szőlőkarónak, korlátnak, oszlopnak, esetleg bognárnak akácfa kapható Iritz Miksánál.

## URANIA

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

Szombaton, március 21-én este 8 óra-kor és vasárnap, március 22-én dél-után fél 5 és este 8 óraker kerül bemutatóra

### A fekete álarc titka

3 felvonásos dráma.

Pali mint kőműves.

Humoros.

Kivándorlás a mortaini sziklákhöz.

Színes természetes.

Hataros akrobatacsoport

Varieté.

A jó árusnő

Kacagató.

Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

### A Társaskocsi vállalat értesítés az utazó közönséghez.

Értesíti a társaskocsi vállalat a t. utazó közö séget, hogy a mai napól kezdve és mindekorra a vieldíjat tetemesen leszállítottuk és pedig:

Az aradcsanádi v. állomásig vagy vissza 12 fill.

Az újvárosi szakasz az ártézi kutig 12 fill.

Az újvárosi áll. vagy vissza 24 fill.

15 menethez 1 kor. 50 bér-letjegy 30 menethez 3 korona.

Tisztelettel:

a Társas-kocsi vállalat.

### POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

### VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ár-talmatlan szer, szeplő, májfoltt, arc- és kézvörösség és min-denféle bőrtisztátalanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szap-pan és hajfijító szer.

Árak: Vilma crém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor

Ezek piperezerek több kiállításán ér-mekkel lettek kiállítotva.

### H

A CSINOS KIVITELŰ NYOMTAT-VÁNYT AKAR, UGY RENDELJE MEG A MAKÓI FÜGGETLEN ÚJSÁG NYOMDAJÁBAN.

## Ragályok ellen

most igen alaposan kell vé-dekeznünk, mert vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek télen fokozottabb erővel lép-nek fel, mint más évszakok-ban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertő lenítőszer kéznél legyen. A jelenko-legmegbízhatóbb fertőlenítőr szere a

## LYSOFORM

szagtalan, ne mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 fill-ért minden gyógyszerár-ban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, mi-ért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiszeptikus köztözeseknél (sebeknek és deganatokra), kéz és arcomosásra és raga-lyok elhárítására, nőknék al-testi irrigációra, stb. mind-denkor ajánlják,

### Lysoform - szappan

finom, gyenge pipere szap-pan 1 százalék lysoformot tartalmaz és antiszeptiku-hatású. Alkalmazható a leg-kényesebb bőrre, még csa-csemőknél is; szépiíti, meg-puhítja és illatosá teszi a bőrt. Egy kisarlet s Ön a jö-vőben kizárólag ezen szap-pan fogja használni, Darabja 1 korona.

### Fodormenta Lysoform

erősen antiseptikus hatású szájbiz. Szájbizt rögön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi ut-sítás szerint toroklobaál, gé-gébántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csep elegendő egy pohár vízre. Eredeti üvegeje 1 korona 60 fillér.

Az összes lysoform készít-mények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriá-ban. Kívánatra bárkinék In-gyen és bármentve megküld-jük az „Egészség és fertőt-lenítés” című érdekes könyvet.

Ahol Lysoform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk 6 korona előzetes beküldése esetén 3 üveg Ly-soformot, 2 drb. szappant és 1 üveg szájbizvet.

### Dr. Keleti és Murányi

vegyészeti gyára Ujpesten.

Naponta friss pörkölt kávé.

Asztali és gyógyborok.

**UJ FÜSZER- ÉS CSEMEGE ÜZLET.**

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy folyó hó 15-én főtéren a Böm házban (megyeház és a Makói takarékkal szemben) a mai kor igényeinek megfelelő fűszer, csemege, bor és ásványvíz kereskedést nyitottunk, hol csakis elsőrendű friss árukat: cukrot, kávé, rizst, hüvelyeseket, teát, rumot cognacot, likórt, pezsgőt, bort, mindennemű sajtokat, halakat stb. becsajtnak a nagyérdemű közönség rendelkezésére a legszolidabb és pontos kiszolgálás mellett.

**Naponta friss prágai sonka és főlvágottak.**

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyunk Tisztelettel

**Tengerics és Igaz.**

Friss töltésű ásvány és gyógyvizek.

Pezsgők, angol rumok, friss cognacok.

**S**ertés perzselésre száraz szalma, apró-jószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható  
**IRITZ SAMUEL özv. CÉGNÉL.**

**Hagymaföld, szabad gyökér és dinnyének, valamint herének alkalmas föld, Sack-ekével felszántva kiadó Iritz Miksánál.**

**Kiadó üzlet, eselleg műhely helyiség**  
 Leipnik Sándor borkereskedése mellett.  
 Értekezni lehet **IRITZ SAMUEL ÖZV. cégnél.**

**Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.**

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, decét magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi árakon.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörlés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

**Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház**

ujjonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

|                                    |                     |
|------------------------------------|---------------------|
| Női himzett ingek . . . . .        | 1 korona 98 fillér. |
| Női háló kabátok . . . . .         | 1 " 98 "            |
| Női háló ingek . . . . .           | 1 " 98 "            |
| Női nadrágok schiffonból . . . . . | 1 " 98 "            |
| Női nadrágok pargetből . . . . .   | 1 " 98 "            |
| Diszes párnák . . . . .            | 1 " 98 "            |
| Schiffon alsók . . . . .           | 1 " 98 "            |

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

**Gyászárunkban állandóan nagy választék**  
 Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Tevedések elkerülése végett gyász esetekben tessék közvetlenül jelzett címhez fordulni s bevásárlásait ott eszközölni.

**„ÓRANGYAL“**  
disztemetkezési vállalat.

Makó, Főter. Kenyérpiac, Tókey-féle házban



Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálással részeseíteni a legnagyobb pontossággal, utólrhetetlen olcsó árakon. Vállalatomat ismételtelen tetemesen megnagyobbítottam, nem kiméltsem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindennemű kellékekből, szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás díszszel, a legnagyobb megelégedésre szolgálhatom ki. Az én olcsó áruimmal és pontos kiszolgálással nem versenyezhet senki. - Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szives jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

**ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ**

az „Órangyal“ disztemetkezési vállalat tulajdonosa. - Hullaszállítást és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki házhoz.

**Szép kajszin baraczkfák, Kecskemét diadala!**

Szép és nagy fajta gyümölcsöt termel, bő termő fajta. Szilva alanyra oltva.  
 Kapható: **IRITZ MIKSÁNÁL.**

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsajtóján Makón.

**MILLIÓ** használja**Köhögés**

elnyálkásodás, katarus- és rekedtség, görcs- és szamárköhögés ellen

**Kaiser-féle Mell-Karamellák**

6100 elismerő levél orvosok és magánemberektől, a mely igazolja, hogy hatása a legbiztosabb. A legolcsóbb és legizletesebb cukorka. 1 csomag 20 és 40 fill., 1 doboz 60 fillér.

Kapható Makón:

Ember József, Breuer Zoltán, Kudra Lajos, Jenel Székely Lajos, Sárnd-Zsigmond, Poór Endre győgytortugrában, Popper Gyula főtéri drogéria-riájában és Boros Károly győgyrában Földeákon.